

శుభ్రత

శిశువని నిమిషం

“బ్రూదం వేరూ, చెలగాటం వేరూ”
అని, భార్యవైపు మెల్లగా
చూపులు నడిపి..

“జీవితంతో కొందరు జూద
మాడితే, జీవితమే కొందరిని జూద
మాకిస్తుంది. అలానే కొందరు దానితో
చెలగాటమాడితే, అది కొందరితో
చెలగాటా లాడుతుంది.”

సిగరెట్ పొగ సన్నగా వదులుతూ
గంభీరంగా సాగించాడు ప్రసంగాన్ని
రంగాలాపు.

“మీరు చెప్పున్నది దేన్నిగురించో
అంతుపట్టడం లేదు” అంది సుందరి.
భర్త పడుకున్న పడకకుర్చు వార
కూర్చుని, తమలపాకులు సర్దుతూ,
మధ్య మధ్య వున్న ఎండుటాకులు
వక్కగా ఉంచుతూ..

“నేను నీ పాణిగ్రహణ మహోత్సవం జరిపేవరకూ, మన జీవితం శతశత్రుల బంధంగా అయేవరకూ నేను జీవితంతో జూదం ఆడాను!

అని, చేతిలోని కాపీకప్పు కింద ఉంచి, సిగరెట్ పీల్చు పీల్చాడు.

“ఆ తరువాత”

అంటూ, అతి విచిత్రంగా తల తిప్పింది సుందరి.

సుందరి తల తిప్పడంలో ఆమె కన్నులుకూడా అతి వయ్యారంగా నడిచాయి. నడిచి, నడిచి వాలు గనులయాయి.

ఆ సమయంలో ఆమె చిటికెన వ్రేలికి తొడిగే తమలపాకు చిలకకూడా ఊగినలాడింది.

“ఆ తరువాయి పెద్దమ్మాయి వుట్టే వరకూ జీవితం జీవితంగానే సాగింది”

“ఆ తరువాయి....”

అని, పెదవులు మాత్రమే కదిలే నవ్వు నవ్వింది.

“తరువాయి జీవితంలో కొత్త మలుపు వచ్చింది, అది జీవితంలో జూదమూ కాదు, చెలిగాటమూ కాదు.”

“మరి యిప్పుడో!”

అంది, అతి అభిరామంగా మెడ తిప్పి, కన్నులలో తళుకులు నడిపిస్తూ, చిటికెన వ్రేలికి తొడిగిన తమలపాకు చిలకలో పక్కపొడి, ఏలక్కా సలూ, కుంకుమపువ్వు, జాజికాయ, జావత్రి

వేసి, అతని నోటి కందిచ్చింది. ఆ సమయంలో ఆమె పెదవులపై కదలి యాడే నవ్వు, కన్నులలో నోట్యం చేసింది.

సుందరి నవ్వుడం రంగావాపు చూడలేదు.

సాధారణంగా ఆమె నవ్వుడు.

ఆ ముఖం ఎప్పుడూ నవ్వుతున్నట్లే ఉంటుంది.

నిరంతరి దరహాస శోభామయ వదనంలో ప్రత్యేకం ఆ ఊణంలో చిరునవ్వు విసిరిందనికానీ, విరిసిందని కానీ అనడం కష్టం.

అయితే, నవ్వింపప్పుడు మాత్రం ఆమె బుగ్గలలో చిన్ని చిన్ని సుడులు తిరుగుతాయి. అంతే! - అదేగుర్లు - సుందరి నవ్వుతున్నది అని తెలియ దానికి. ఎందుకీర చెప్పాలి అంటే.

ఆమె నవ్వుతున్నప్పుడు విచిత్ర ద్వయం రావు.

వికట స్వాలాలా పలకవు.

మరి ఎలా గ్రహించడం?

ఆ విసీలి నవనాలు మరింత మెరుస్తాయి.

పెదవులు కొద్ది ఆర్ద్రాలయి కదులుతాయి, పక్కకి.

స్పష్టంగా మనకి కనిపించేయి - ఆమె బుగ్గలలో సుడులు.

మరి యివన్నీ కంటికి కనిపించేవే కాని, చెవికి తగిలేవి కావు. కావు కనకనే ఆమె ముఖంలోకి చూడగల

అదృష్టవంతులకి కాని - ఆ దరహానం అందరు.

2

“మా అమ్మ నవ్వుతుంటే యెంత బావుంటుందో”

అని ఫకాలున నవ్వుతుంది, పెద్ద కూతురు కళ్యాణి.

అయితే అది తండ్రి పోలికను పుణికి పుచ్చుకు పుట్టింది.

“మరి నువ్వు కూడా అమ్మలా నవ్వ గలవా!”

అని, బుగ్గ పుణుకుతాడు, రంగా రావు.

“నాన్నలా ఉండే అమ్మాయి అమ్మలా ఎలా నవ్వగలదోయ్” అని కిలకిల నవ్వుతూ నాన్న వాడిలో వాలు తుంది.

నాన్న నగ్గర కూర్చుని అక్క నవ్వుతోంది కనక, కోపంవచ్చి అమ్మ వట్టిమీద వలి గట్టిగా నవ్వుతాడు దాని తమ్ముడు.

అయిదరి నవ్వులూ బృందగానంగా సాగుతుంటే, భార్య ముఖంలోకి చూస్తూ, గుండె నిండుగా సంతోషిస్తాడు రంగారావు.

వెళ్ళయిన నాటినుంచీ కాక పోయినా, పెద పిలకు మూడో యేడు వచ్చిన నాటినుంచీ గతించిన వేసవి కాలం సాయం సంద్యలన్నీ ఆ నవ్వుల లోనే గడిచిపోయాయి. సంధ్యారుణ

శోభలా నిక్క నూతనంగానే ఉండేది సుందరి దరహానం.

చిరుగాలి తరగలు కదులుతుంటే మల్లి పందిరి పులికించి నవ్వేది. ఆ నవ్వుకి ధ్వని ఉండేది. అక్షరం గల గలలు. మల్లి నవ్విితే ఆ గల గల ధ్వని ఉంటుంది. మా సుందరి నవ్విితే ఆ ధ్వని ఉండదు. అనుకుంటూ భావం బరవీధి విహారణంలో ఉన్న రంగారావు ఆనంద మేఘాలలో తేలియాడే వాడు.

నిన్న సాయంకాలం కూడా అలా తేలి, తేలింబాడు రంగారావు. కాని, ఈ సాయంసంధ్యలో -

షరమ గంభీరంగా - జీవితం - జూదం - చెరిగాటం - అంటూ ఆరంభించాడు.

అయితే - అనుదినం జరిగే “చిరు నవ్వుల సంసారి” రూపకంలో ప్రధాన భూమికలు నడవలసిన కళ్యాణి, దాని తమ్ముడూ ఆహుట అక్కడ లేవు.

అంచేత ఈ నాటకంలో ఎలా నటించాలో తెలియక తికమక పడవలసిన అనన్త వాళ్ళకి లేదు.

3

“ఎంటున్నావా”

అన్నాడు, శూన్యంలోకి నడిచే సిగరెట్ పొగను చూస్తూ రంగారావు.

“ఎంటున్నా”

అంది, చేతిలో ఉన్న లేత తమల పాకు ఈనె తీస్తూ సుతారంగా.

“కాదే వెర్రిదానా....”

అని, మరింత గాంభీర్యం మేక వించి, సిగరెట్ విసిరి, కుర్చీలోంచి లేచి, మలి పందిరివాకా నడిచాడు.

కొద్దిగా వణికింది, సుందరి గుండె తోపలి చలని పొర.

ఆ చలనంలో ఆమె బుగ్గలలోని సుడులు అదృశ్యమయ్యాయి.

కొనసాగిన ముక్కు చివర ముత్యం నిలిచిన స్వేదబిందువు నేలకు రాలింది.

కనులలో కదిలే కమనీయ వివీల కాంతిల ఒకవన్నె దిగజారింది. చేతిలో బంగారు కాంతులీనే తమలపాకులు అక్కడే ఉంచి, అతని వెనకాలే నడిచింది—ఆమె. అంతే! ఆ మనస్సు ఆలోచనా మేఘాలను మాత్రం దరి జెర నివ్వలేదు.

సాధారణంగా -

ఆలోచనల సాలీడుని మనస్సులో చేరనివ్వడంకానీ, ఆ తరువాయి సాలీ గూడు పోసుంటే చూస్తూ ఉరుకుని మనస్సుని హించడం కానీ, అయి దారేళ్ళుగా సుందరి ఎరగని విషయం.

నిశ్చింతగా నిద్రనుంచి ప్రభాతానికే లేవడం - గడిమూరం తొమ్మిది గంటలు కొట్టకపోయినా, ఆకాశవాణి ప్రసార సమాప్తి చెప్పి నెలవు తీసుకోకపోయినా - (విద్యుత్ సరఫరా అంతగాయంనల) ఇంటివని, నంట పని పూర్తిచేసి, పిల్లలకూ భర్తకూ ఆరగింపు సాగించడం, వాళ్ళు తృప్తిగా

త్రేన్ని, లేచాక పిల్లల్ని బడికి, తర్తని కాలేజీకి పంపి, సింహద్వారం మూసేసి వచ్చి, ఒక్క పది నిమిషాలు విశ్రాంతిగా నడ్డివాల్సి, అప్పుడు ధోంచేసి—

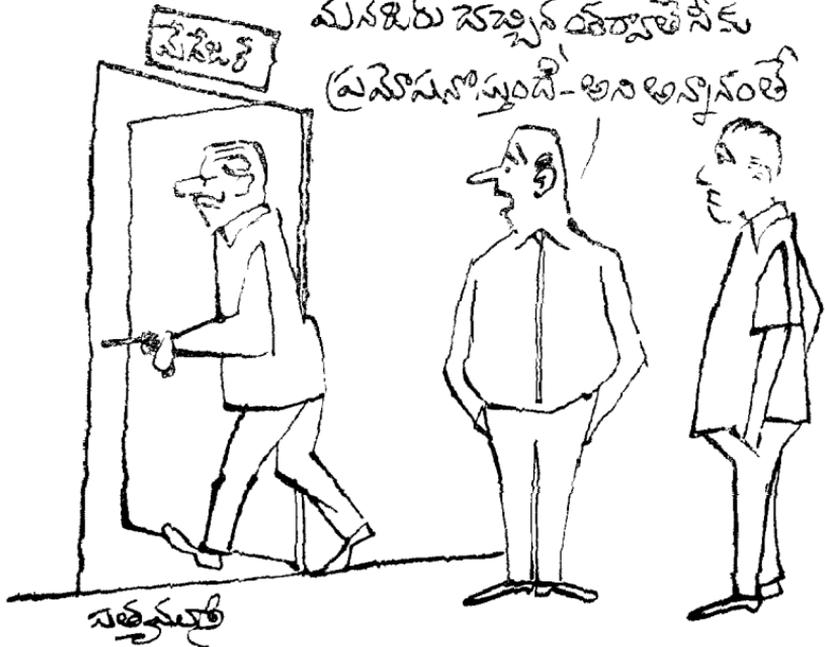
ఆ ధోజనానికి వెళ్ళబోయేముందు, తన మందరంలో వున్న సింహ వాహనా రూఢయైవున్న రాజరాజేశ్వరికి చేరులు జోడించి, ఒక్క పాట పాడుకుని, ధోజనం చేయడం, వంటిలు అద్దంలా ఉంచి, వచ్చి మడతమంచం మీద ఒకగంట నడుం వాల్చే యత్నంలో మూడు తమలపాకులు చేతో అందు కుని, దానికి అనసరమయిన అనుపాన సామగ్రి తీసుకోవడం ఆ తరువాయి కొత్త పత్రికో, నరి కొత్త నవల వస్తే అదొకాస్నేపువడివి, వీలు వెంటడి పిల గొనుమీదనో, తన వీర అంచుకొరంగుదారాలతో లేసు పని సాగించడం....

అలా సాగుతుండగా - పిల్లలిద్దరూ స్కూల్ నుంచి వస్తారు.

వాళ్ళకు అన్నం పెట్టి మళ్ళీ స్కూల్ కి పంపి కూర్చునేసరికి, పక్కింటివారి రత్నావళి సంగీతం నేర్చుకోవడానికి వస్తుంది.

పాట నేర్చుకోవడం పావుగంట - అయినా ఆ పాట నేర్పడానికి ముందు కొంతసేపు సుందరి లి కాభిరామాయణం, నేర్చుకున్నాక రత్నావళి విశేషాల వివరణ కొంతసేపూ సాగేసరికి, పొద్దు వాటా వుతుంది.

మేనేజరు సర్జన్ దయాలాల్ నేకు
 (ప్రమోషన్లు ఉండే - అని అన్వయంతో)

చిన్ని ద్రామరుపీడి బుల్లి గడి
 యారంలో పెక ముల్ల అరుదాటి,
 చిన్నముల్ల నాలుగు దగ్గరకు రాబోతూ
 ఉంటుంది.

అన్నటికి పక్కాదాదాలోని హేమ
 లతగారింట్లో కుంపటి అంటిస్తున్న
 శబ్దం వినిపిస్తుంది.

అప్పుడలేచి, నెమ్మదిగా రత్నా
 వశిని సాగనంపి, కుంపటి అంటించే
 సరికొనీ, కాపీ డీకాపిన్ దిగుతుండగా
 కానీ పిల్లలిద్దరూ ఏస్తారు.

ఆ యిద్దరూ ఆ రోజు స్కూల్లో
 చేసిన తమాషాలు, అల్లర్లు అన్నీ విసిరి
 ఏస్తారు. వాళ్ళ మేష్టాలో కోపాన్నీ,

పక్కవారి తెలివితక్కువ తనాన్నీ
 వివరిస్తుంటారు.

తన పని తను సాగిస్తూనే, సుందరి
 నవ్వుతూ.

"అందరినీ అలా ఆకించి అలరి
 చేస్తే, నలుగురూ ఏననుకుంటారమ్మా,
 తప్పకాదూ, రంగారావుగారి పిల్లలు
 మంచివాళ్ళు. తెలివితక్కువ అని
 పిండుకోవాలి" అని బుజ్జగిస్తుంది.

"రంగారావుగారి పిల్లల్ని అలా అరు
 కోరు, సుందరమ్మగారి పిల్లలు చాలా
 మంచివాళ్ళు, క్రధగా బడికి వస్తారు.
 మంచిగా చదువుకుంటారు. బుద్ధిగా
 యింటికివెళ్ళి ఆమ్మ చెప్పినమాట

వింటారు. అనుకుంటారు. అంతేకాదు తమ్ముడూ...."

అని నవ్వుతుంది, కళ్యాణి.

"అలా అనుకోరులే"

అని, అక్కను వెక్కిరిస్తూ దాడోకి పారిపోతాడు.

వాణి తరుముతూ కళ్యాణి వెడుతుంది,

వాళ్ళిద్దరూ అలా కాస్తేపు అడుకుంటారు.

అప్పటికి రంగారావు వస్తాడు.

ఇంటికిరాగానే భర్త అవసరాలు చూసి, కాపీ యిచ్చి, వంటపనిలో పడుతుంది.

అంతవరకూ రంగారావు పిల్లలిద్దరినీ కూర్చోబెట్టుకుని కబురు చెప్తూ, వాళ్ళ చదువుల విషయంలో కొంత పరీక్ష చేస్తాడు.

వంట పూరికాగానే సుందరికూడా వాళ్ళ దగ్గరకు చేరుతుంది.

అమ్మ రాగానే పిల్లలిద్దరూ ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోతారు.

అమ్మా. నాన్న మాటాడుకుంటుంటే కల్యాణి. తమ్ముడూ కబుర్లు చెప్పుకుంటూ ఉంటారు.

ఈ కార్యక్రమం పూర్తి అయేసరికి ఎనిమిదిగంటలవుతుంది. సరిగ్గా ఎనిమిదింటికి భోజనాలకు లేస్తారు.

భోజనాలయాక అరగంటసేపు తాంటాలనేవనం సాగుతుంది. ఆ సమయంలో రంగారావు పిల్లలకు

కొన్ని విజ్ఞానవిశేషాలు వినిపిస్తూంటాడు.

ఎనిమిదిన్నర అవుతుండగా పిల్లలిద్దరూ పుస్తకాలు తీసుకు కూర్చుంటే సుందరి వాళ్ళకి పాలాలు చెపుతుంది. రంగారావు తన పుస్తకాలుతీసి, కాలేజీలో మరునాటికి అవసరమయిన పాఠంలో విశేషాలు చూసుకుంటాడు.

రేడియో యింగ్లీషు వార్తలు ముగిస్తుంది.

పిల్లల చదువు పూర్తి అవుతుంది.

అప్పుడు సుందరి రేడియో దగ్గర పడక రుప్పిలో పడుతుని తలగడామీద తలఅన్ని దినపత్రిక తిరగేస్తూండగా, రంగారావు వెదదీపం తీసేసి, చిన్నదీపం స్వీచ్ వేస్తాడు.

ఈ దినచర్యలో సాధారణంగా మార్పురాదు.

ఒకవేళ మార్పునచ్చినా అది అంతగా విపరీతమయినది కాదు.

అయితే అలా గడియారంలా సాగి పోతున్నాడీ వితంహాత్రంయాంత్రికంగా సాగుతున్నట్లు ఒక్కరికీ అనిపించదు.

మనుషులు యంత్రాలలామా ఉండరు. ఎప్పటికప్పుడు కొత్తగానే నడుస్తుంది రోజు. ఏటా వచ్చే దీపావళిలా, సంక్రాంతిలా ... నిత్య వనంత శోభ వెల్లివిరుస్తూనే ఉంటుంది. అది ఆ భార్యా భర్తల మధ్య ఉన్న అనురాగంతో, పిల్లలమీది వాత్సల్యంతో కొత్త చివుళ్ళు తొడుగుతూనే ఉంటుంది.

అయితే ఈనాడు మామూలుగా సాగక కొంచెం విచిత్రంగా ఉంది. ఆ చిత్రం రంగరావు మనస్సుకే తెలియడంవల్ల, సుందరి మామూలు చిరునవ్వుతోనే కూర్చుని, పూర్వ నాటకమే అడటానికి యత్నిస్తోంది. ఆమె బుగ్గలలో సొట్టలు తమ నిస్కళోభను పెంచుకుంటూనే ఉన్నాయి.

రంగారావు భారతంగా నిట్టూర్చి -

"ఈ ఉద్యోగానికి స్వస్తి చెప్పి మరో చోట పనిచేద్దామనిపిస్తోంది"

అన్నాడు.

"అదే ఖావుంది. అసలు మనం అన్నాళ్ళు యీ వూళ్ళో ఉండగలగడం నాకూ ఆశ్చర్యంగానే ఉంది"

అని, కోరచూపు చూసింది.

అయితే రంగారావు దృష్టి సుందరి వైపు లేకపోవడంవల్ల ఆ చూపులోని వాలు, ఆ వాలులోని సొగసు అతనికి గిలిగింతలు పెట్టలేకపోయింది.

"భగవంతుడు ఎంత తెలివయినవాడే - వాడు నన్నాడే ఎవడు! ఆ లీలామాసుషరూపప్రియుడు, వాడు నీ బుర్రలో ఆవగింజంతకూడా ఆలోచనాశక్తికి వీలుం చాడు కాదె" అన్నారు. దృష్టికూన్మం లోనే ఉంచి.

"అది ఉంది అనుకునేవాళ్ళు పడే అవస్థలు చూస్తున్నకకూడా ఆ నరకంలో నేనూ పడనా! ఆలోచించి,

అవసరానననాలుచూసి పెడుతూ, అనురాగబంధంలో హాయిగా నడిపే భర్త దొరికినదానికి....

అని, సగర్వంగా నవ్వింది.

నవ్వుతున్నప్పుడు ఆమె బుజాలెకాదు, సర్వాంగాలు పొంగాయి.

అయితే ఈసారి సుందరి నిశ్చ బ్ధంగా నవ్వింది.

చెవికి వినపడేలా నవ్వింది,

ఆ నవ్వు చెవికి సో కడం తో ఉలిక్కిపడి చూశాడు, రంగారావు.

కీల కీల ధ్వనితో సుందరి నవ్వుడం వారి దాంపత్య జీవితంలో యది అయిదోసారి, తప్పితే ఆరు.... అంతే!

"అయితే నీ అంతట సువ్వు ఆలో చించి నాకు సలహా యివ్వడం ఉండ నంటావ్. అంతేనా!"

"మీరు మరీ విచిత్రం...."

అని మరోమారు నవ్వి -

"మీ కంటె మంచి చెడ్డలు తెలిసిన దాన్నయితే మీ పెళ్ళాంగా ఉండడం దేనికి?.... మిమ్మల్నే నా...."

అంటూ, మునబంతిలా పొంగిన బుగ్గ అతనిచేతిమీద ఆవి -

"మీరు మాకు కష్టం కలిగించే పనేదీ చెయ్యనప్పుడు మేం ఆలోచించి కష్టాలు తెచ్చుకోవడం...."

అని మళ్ళీ నవ్వింది.

“ఎంత హాయిగా జీవించే తత్వం వంట బట్టించే కన్నారీ”

అని, ఆమె బుజంమీస వెయ్యివేసి, దగ్గుగా తీసుకుని ..

“సువ్వు పండిపెడితే మేం ఎంత హాయిగా తింటామో, నేను ఆలోచించి

పనిచేస్తే మీరుంటా అంత సుఖంగా ఉంటారు”

అని, నవ్వాడు.

“ఇంతకీ ఏ వూరు వెడవాం”

“హమ్మయ్య, ఒక్క ప్రశ్న అడగ గలిగావ్, యిన్నాళ్ళకీ”

“అడగకలసిన అపరం కలిగితే కదా !”

“శోభననాటి మొదటిరాత్రి ఎలా ఉన్నావో యిప్పుడూ”

అంటూ, తృప్తిగా ముద్దు పెట్టు కున్నాడు.

“ఏంటి మరి చిన్నతనం.... పిల్లలు వస్తారు”

“అందుకే చిన్నతనం. పిల్లలు లేక పోతే ముసిలితనం వచ్చేది”

“ఇంతకూ అసలు విషయం చెప్ప లేదు”

అంది, రంగారావు కన్నులరో కన్నులుంచి ..

“ఏవుంది మళ్ళీ ఉద్యోగంనుంచి తీనేశారు, కమిటీ సెక్రటరీగారి మేనల్లు డికి అవసరం వచ్చి....”

అని నిటూర్చి, ఆమెవై పుచూశాడు.

“అంతేనా, చదువుకున్నవారికి భాధదేనికి. ఎక్కడికి పోయినా సంసా దించుకోగలం - ఈ మా శ్రం ఉద్యోగం”

అని నవ్వుతూంటే, రంగారావు గుండె పొంగిపోయింది.

అలోగ్య అనారోగ్య చిస్తితులలో మహిళలు

అలోగ్య వాభ్యాసులకు అభిరూపదానవి

లోద

రసంవల్లరముల సైగా త్రుసేద్దివోందినది

కొసరి కుటీరం (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
కొయిపేట, మద్రాసు-40

నికెంట్లు:

కీతారామ చవరల శ్రోర్పు (నిజస్త్వీ)
కీయవార. ఏకిందరాణి. పురుడి
కరపొంపుకం. వెంగుళుడి